

Pozsonyi napló (II.)

BALÁZS BENCE

Álmomban sem hittem volna, micsoda tűzkatlanba kerülök Pozsonyban: két hétig folyamatosan a magyar-szlovák viszony volt az újságok címlapján. Az amúgy is feszült viszonyt a két nemzet között pattanásig feszítette az a bizonyos halottak napi DAC-Slovan mérkőzés, s ami utána történt, nemhogy a megbékélést segítette volna elő, hanem épp az ellenkezőjét érte el. A magyar szélsőségeseknek a budapesti szlovák nagykövetség előtti zászlóégetése, a Királyhelmeccen koszorúzni akaró magyar „egyenruhások” – karjukon a náci kereszthez hasonló jelvényvel – csak tovább öntötték az olajat a tüzre, Fico pedig funári leleményességgel fordította a maga javára az eseményeket, miközben nem győzte hangoztatni, hogy a nemzetiségi kérdést és a fajgyűlöletet nem a, szerinte, teljesen jogos rendőráttak, hanem a magyar szélsőségesek váltották ki. Egyébként a „funári” jelző nem véletlen: egy adott pillanatban ugyanis az az érzésem támadt, hogy egy évtizedet vagy annál is többet utaztam visszafelé az időben, és az 1990-es évek második felének Kolozsvárján lennék. Nem csak az uszító, gyűlöletkel teli szövegek voltak hasonlóak, de a magyar nyelvű helységnevtáblák bemázolása is napok alatt felvirágzó kifejezőmódja lett a magyarellenességnek. Az akkor és a most között gyakorlatilag egyetlen nagy különbség van: míg Romániában csak egyes településeket kerítették hatalmukba a nacionalisták, addig Szlovákiában kormányzintre került a nacionalizmus. A legszomorúbb az, hogy mindez a térség legjobban fejlődő országában történik, ott, ahol heteken belül átérnek az euróra, mint fizetőeszközre. S talán ezért is lesz nehezebb a szlovákoknak – vagy inkább a

szlovákiai magyaroknak – megszabadulniuk a nacionalistáktól, mert miközben Funar idején Kolozsvár gyakorlatilag stagnált, addig az itteni nacionalisták úgy tűnik, a magyarellenességen túl odafigyelnek a gazdasági mutatókra is.

A tankönyvek körüli vita, a félreismerhetetlen igyekezet arra, hogy a többségi politikusborsot törjön a kisebbség orra alá, belegázoljon érzéseibe, nemzeti-kulturális-történelmi identitásába, a vádaskodás, az uszítást szolgáló kitalációk sora a szlovákiai lét velejárói.

A mindennapokban azért mégsem érződik ilyen nagyon a szlovák-magyar ellentét. Legalábbis azok a magyarok, akik től ezt megkérdézték, így érzik. Felmerül azonban a kérdés: meddig lesz ez így? Mert előbb-utóbb a nacionalista eszmék beforakodnak a mindennapokba, s eljön az az idő, amikor már nemcsak politikusok és szélsőséges szervezetek nyilatkoznak, hanem a közéletben is. Ezzel párhuzamosan az internetes fórumokon is ijesztően megnőtt a magyarellenos üzenetek száma, amelyeket – heccből vagy komolyan – a magyar nyelvű fórumokra tesznek fel szlovák nyelven. Sajnos ebből kifolyólag elég egyértelműnek tűnik, hogy a mai szlovák fiatalok egy része magába szívta, vagy – ha senki nem tesz semmit ellene – magába szívja a magyarellenességet, így a kisebb-nagyobb nemzetiségi alapú incidensek a

közéjükben is elkerülhetetlenek lesznek. Főleg, ha közben magyarországi szélsőségesek nagymagyarországos zászlókkal járnak szlovákiai focimeccsre, magyar suhancok szlovák zászlót égetnek, vagy meglelt magyar férfiak fasisztának tűnő egyenruhában koszorúznak szlovák felségterületen, s közben eszükbe sem jut, hogy az ostor megannyiszor a szlovákiai magyaron csattan.

*

Mindenszentekkor azonban nem csak erről szólt Pozsony. Már napokkal előtte megteltek tömegekkel a temetők, s mindenki krizantémot cipelt a buszokban. Töklámpásban sem volt hiány, igazi halloweeni hangulat uralkodott a tehetősebb, modernebb portákon, még az amerikaiak is megirigyelheték volna.

De nemcsak az amerikai szokás átvételében járnak élen a pozsonyiak: szeretteikről sem feledkeznek meg. A temetők valóságilag úsztak a virág- és fénytengerben – és úsznak még most is. A pozsonyiak inkább cserepes virágot visznek a temetőbe, roskadási megpakolva a sírokat, gyönyörű sárga-piros-fehérlila krizantém-veneteket formázva, amelyek, a meleg ősztől kezdve köszönhetően, még most, több mint két hét elteltével is csodásan pompáznak. Esténként még mindig mécsesek égnak a temetőkben: sokan visszajárnak elhunyt szeretteikhez, és újra meggyújtják a kialudt gyertyákat. S hogy közben két hét alatt nem lopta el senki a virágokat? Talán nagyobb a tisztelet a halottak – és egymás – iránt. Vagy a temetők őrzése jobban szervezett, mint mifelénk. A takarításuk mindenestre szemmel láthatóan hatékonyabb...

FOLYTATJUK

Álruhát a kolozsvári bírónak

BORBÉLY TAMÁS

Az egyéni választókerületi szavazási rendszer arra kényszeríti a politikusokat, hogy méregdrága autóikat a garázsban hagyják, és elkeveredjenek választói között. Emil Boc kolozsvári polgármester különleges tapasztalatra tehetett szert a hétfőn, amikor a Demokrata Liberális Párt (PD-L) elnökeként a bukaresti Ferentari negyedben személyes jelenlétével próbálta meg támogatni pártjának jelöltjeit.

A központi román sajtó beszámolója szerint a kolozsvári polgármesternek a fővárosi kiszállása rosszul sült el, ugyanis a PD-L elnökét a pártjelvényvel ellátott golyóstollakat és öngyújtókat osztogató kampánycsapatával együtt – berlusconis szófordulattal élve – napharnított arcú lakosok tömege rohamozta meg. Bocot már a látogatás kezdetekor elárasztották a balsejtelmek, hiszen a kampánycsapatot a helyszínre szállító buszban ülve, és az ablakon kitékintve, ösztönösen rácsodálkozott a valóságra: „Anyám! Hát ez itt tiszta gettó!”

A Ferentari-ról annyit kell

tudni, hogy Bukarest egyik periférikus lakónegyede, ahol választási ciklusok óta a miccsparti-iról elhíresült Marian Vanghelie az úr. Tekintettel arra, hogy a Ferentari negyed nem lakóinak a magas életszínvonaláról híres, a tömeg mélyeséges csalódottságának adott hangot, amikor a kolozsvári bíró kampánycsapatával együtt pusztán írószerekkel és öngyújtókkal merészkedett közéjük. A Vanghelion főszervezője ugyebár „magasabb” mércehez szoktatta népét...

Sokatmondó a Cotidianul című napilap megfogalmazása, amely szerint a PD-L elnökét „éhes kutyafalkaként” vette közre a román egy csoportja. „A régi szemét büze és a hügszag, a sár, valamint a biciklikkel, mosdótálakkal és ruhákkal teleaggatott szürke tömbházak erdeje túl sok volt a PD-L kampánycsapatának, amely a tervezett választási felvonulást már tíz perccel a kezdés után felüggasztette”. A Cotidianul szerint Boc „a vérben forgó szemekkel” körülötte tolongók testi közelségétől megriadva, futtában biztosította az embereket, hogy megoldódnak gondjaik. Bocnak az arca – a Gándul

tudósítása szerint – csak a PD-L bukaresti székházában nyerte vissza eredeti színét.

Nem csoda, hogy Boc nem érezte magát biztonságban, ugyanis a Cotidianul találoan állapítja meg a hatalmas különbség érzékeltetése végett: a PD-L elnöke a „nyugati” Kolozsvárról érkezett a főváros egyik legnyomorosabb részéért ismert V. kerületébe.

Kampánycsapatát megsúghatná az ezúttal mélyeséges és korlátlan együttérzésre méltó Bocnak, hogy vegye igénybe városa nagy szülőfjének példáját, és ezentúl a veszélyesebb kampányrendezvényeken – Mátyas királyhoz hasonlóan – álruhában jelenjen meg. Így talán valóságában megismerheti az emberek gondjait, testi épségét sem kell féltenie, és amiatt sem kell aggódnia, hogy látogatásáról esetleg nem értesülnek választói, mert a mai kifinomult kommunikációs eszközök már-már csodára is képesek. Boc tehát a népmesék újrárásával is öregbíthetné hírnevét, ugyanis olyat még nem pipáltak, hogy maga a kolozsvári bíró keveredjen álruhában a nép közé.

Félre az intelligenciával

NÉMETH JÚLIA

Bănescu, Becali, Boc – verstanilag nem is hangzik rosszul. Mindig is kedveltem az alliterációt. Sőt, még a ritmussal sem lenne baj. Csakhogy Ceaușescu után még nem fejlődöttünk oda, hogy óda szülessen ismét a vezérekről.

De nem is erről van szó. Csupán egy nagyon is prózai felmérésről, amely a vasárnap délutáni tévégomb-nyomogatás közben ütötte meg a fülem. Erőteljes kampánycsömöröm dacára – nem győzöm üríteni postaládámat, még névreszólvól levélben is megkerestek, sőt a nagyromániások egy 2009-es színes irodai naptárral is megkíséreltek, hátha, hátha... – na, szóval mindezek ellenére a triász hallatára megálltam a nyomogatással. S már folyt is a magyarázat a Realitatea tévéadó Tatulici-sójából. (Magyarítás tőlem)

A politikusokat rangsorolták a nézők, az általuk összeállított kritériumrendszer alapján. A becsületesség és korrupcióellenesség állítólag ötven és egynéhány százalékot nyomott a latba, az eredményesség harminc egynéhányat, az intelligenciát pedig, százalék arányából ítélve, majdhogynem elhanyagolhatónak minősítette a potenciális választópolgárok tisztas csapata.

Nem tudom mennyire tekinthető hitelesnek a Tatulici-só preparálta felmérés, amely az ifjúsági korcsoportnál – kissé különböző kritériumrendszer szerint ugyan – Bănescu lányát sorolja az élbolyba. Korosztályom, amely igencsak gyakorolta valamikor a sorok közötti olvasást, érdekes következtetéseket vonhat le a közzétett számadatokból. Mert, ha valóban hiteles felmérés történt, kiderül: az átlagember vajmi keveset ad a politikai szereplő intelligenciájára – ez egyértelműen Becalinak kedvez – annál többet viszont tisztességére, korrektségére, korrupció elleni harckészségére. Akkor viszont hogyan is került a telekspekulációk és megvesztegetési botrányok mioritikus hőse a képbe? Mindebből és néhány egyéb körülményből vagy a Tatulici-só aktív résztvevőinek összetételére, vagy a manipulátor, bocsánat, a moderátor preferenciáira következtethetünk. Utóbbi ugyanis még ifjú kommunista korából megtanulta, hogy a hatalmasokkal hogyan illik viselkedni. Végülis, a telefonhívásokat is szűrni lehet...

Ami pedig Traian Bănescut illeti, mármint az örökös elsőseget, az az államfőnek már hivatalból is kijár, nem beszélve vitathatatlan született és szerzett érdemeiről – vonhatta le az átlagnéző a végkövetkeztetést, még akkor is, ha erről vita folyt, a meghívottak ugyanis a három legnagyobb politikai párt képviselői közül kerültek ki. A végszót viszont mindig a műsorvezető mondja ki, ha saját szavaival nem is, de sejtetésekkel és mások reakcióinak irányításával annál inkább.

Ami pedig a harmadik bé betűst, Emil Bocot illeti, róla akkor éppen nem esett szó. Jómagam pártvezéri érdemeit nem kommentálnám, de – legalábbis helyi viszonylatban – Funar után megkönynyebülést jelentett. Igaz, elődjét túlszárnyalni már nemigen tudta volna. Így aztán, szerencsénkre, az ellenkező lóra tett, s polgármesterként Kolozsvár arculatát jobbra pozitívan befolyásolta.

Igaz, Mátyas helyett inkább Avram Iancura költött, de hát izlések és pofonok... Ugye, tudják?

Györgyfalvi negyedi lakosként viszont nem hallgathatom el, hogy még azt is megértem, amire már nem is számítottam: harminc egynéhány év után immár nem kell nyakig sárosan becaplatnom a városba. Gyönyörűen kiaszfaloztak mindent, még a járdákat szegélyező gyönyörű és elnyűhetetlen, hasított gránit köveket is kicserélték. Bukaresti mintára műkövekkel, amelyek máris elkezdtek töredezni, de sebaj, egy év múlva választunk megint, méghozzá elnököt, akkor jöhet az újabb csere. Elvégre valakinek csak jól kell járnia ebből a választósdiból...

Tízezrekhez akar szólni?

Hirdessen a Szabadságban, és a hatás kézzelfogható lesz! Ingyenes szaktanácsadás, kedvezmények többszöri megjelenés esetén. Részletekért hívja szerkesztőségünket a 0264-596621-es számon.

Az oldalt szerkesztette: Székely Kriszta